

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ:

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ **pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice**

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1.Descrierea situației actuale

Potrivit Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, sunt încadrate în condiții deosebite locurile de muncă stabilite în baza criteriilor și metodologiei prevăzute de legislația în vigoare la data încadrării acestora.

(1¹) Avizele de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite, al căror termen de valabilitate este data de 31 decembrie 2018, se mențin până la data de 1 septembrie 2021, dată până la care angajatorii au obligația de a normaliza condițiile de muncă.

(1²) Perioada cuprinsă între data de 31 decembrie 2018 și data de 1 septembrie 2021 constituie stagiul de cotizare în condiții deosebite de muncă, pentru care angajatorii datorează contribuția de 4% potrivit prevederilor art. 138 lit. b) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Caracterul de urgentă al emiterii prezentului act normativ este dat de faptul că, începând cu data de 02.09.20210, în lipsa unui cadru juridic în vigoare, avizele de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite își încetează valabilitatea. În această situație, ar trebui reluată procedura de acordare a unor noi avize de încadrare, prin elaborarea unui nou cadru juridic care să stabilească metodologia și criteriile de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite. O altă consecință a neemiterii prezentului act normativ până la data de 01.09.2021 o constituie întreruperea stagiului de cotizare pentru un număr considerabil lucrători încadrați, în perioada cuprinsă între data de 01.09.2021 și data unei eventuale reîncadrări.

În baza OUG nr. 8/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, termenul de intrarea în vigoare a Legii nr. 127/2019 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările ulterioare, a fost prorogată la data de 1 septembrie 2023.

Potrivit Legii nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare **pensia anticipată** se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare cu cel puțin 8 ani mai mare decât stagiul complet de cotizare prevăzut de prezenta lege.

Pensia anticipată parțială se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani.

Pensionarii beneficiari ai unei pensii anticipate sau ai unei pensii anticipate parțiale **pot cumula pensia cu venituri realizate din activități dependente**, astfel cum sunt reglementate de Codul fiscal, indiferent de nivelul acestora, cu excepția celor realizate de persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă; funcționarilor publici; persoanelor care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și

membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperației meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu salariile.

În prezent, potrivit prevederilor art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5, în funcție de gradul de handicap, după cum urmează:

- a) cu 15 ani, în situația asiguraților cu handicap grav, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare;
- b) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare;
- c) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, stagiul complet de cotizare.

Prin Decizia nr. 632/2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, Curtea Constituțională constată că sintagma "preexistent calității de asigurat" cuprinsă în art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice este neconstituțională.

Întrucât, Decizia Curții Constituționale a României nr. 632/2018 produce efecte atât asupra înscrierilor noi la pensie, cât și asupra drepturilor de pensie aflate în plată, în cazul persoanelor care fac dovada îndeplinirii noilor condiții de acordare a pensiei, se impune modificarea art. 58 și 76 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare prin eliminarea expresă a sintagmei declarată neconstituțională, pentru a fi preîntâmpinate efectele negative generate de interpretări neunitare în ceea ce privește stabilirea stagiului de cotizare, în raport de gradul de handicap, la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare.

Având în vedere dispozițiile art. 147 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii dispozițiile art. 58 din Legea nr. 263/2010 vor fi interpretate în sensul că beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare și a stagiilor de cotizare toate persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap, indiferent de momentul dobândirii calității de asigurat. La verificarea îndeplinirii condiției realizării stagiului complet de cotizare, vor fi luate în calcul doar stagiile realizate după data dobândirii handicapului, nu și stagiile realizate anterior datei dobândirii handicapului.

Având în vedere necesitatea îmbunătățirii protecției sociale pentru pensionarii sistemului public, și în principal pentru beneficiarii de drepturi de pensie anticipată parțială sau anticipată, stabilite conform Legii nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare;

De asemenea luând în considerare obligativitatea legiuitorului de a pune de acord dispozițiile de lege constatate ca fiind neconstituționale cu dispozițiile Constituției, prezentul proiect de act normativ propune conformarea legislației actuale cu Decizia Curții Constituționale a României nr. 632 din 09.10.2018 prin care se constată că sintagma „preexistent calității de asigurat” din cuprinsul art. 58 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, a fost declarată neconstituțională;

Soluțiile legislative propuse au drept scop preîntâmpinarea efectelor negative generate de interpretări neunitare în ceea ce privește stabilirea stagiului de cotizare, în raport de gradul de handicap, la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare;

Având în vedere necesitatea elaborării unui cadru legal echitabil, imparțial și eficient în ceea ce privește respectarea drepturilor constituționale modificările legislative propuse vizează art. 29, art. 58, art. 76, art. 114 alin. (1), lit. b), lit. c) alin. (1¹) al art. 118, alin.(1) al art.118 se completează cu o nouă literă, lit. f),

2. Schimbări preconizate

Având în vedere obligația angajatorilor care dețin avize de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite de a elabora planul de prevenire și protecție corespunzător locurilor de muncă încadrate în condiții deosebite, care să asigure îmbunătățirea nivelului securității și al protecției sănătății lucrătorilor astfel încât, locurile de muncă să se încadreze în condiții normale,

Ținând seama de controalele efectuate la nivelul Inspecției Muncii, în urma cărora s-a constatat că, în prezent, angajatorii sunt în curs de realizare a programelor de normalizare a condițiilor de muncă,

Luând în considerare solicitările partenerilor sociali, lipsa cadrului juridic afectează un număr considerabil de lucrători încadrați în condiții deosebite;

Pornind de la situația prorogării termenului de intrare în vigoare a Legii nr. 127/2019 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările ulterioare, la data de 1 septembrie 2023;

Se propune ca, avizele de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite, al căror termen de valabilitate este data de 31 decembrie 2018, se mențin până la data de 1 septembrie 2023, dată până la care angajatorii au obligația de a normaliza condițiile de muncă.

Perioada cuprinsă între data de 31 decembrie 2018 și data de 1 septembrie 2023 constituie stagiul de cotizare în condiții deosebite de muncă, pentru care angajatorii datorează contribuția de 4% potrivit prevederilor art. 138 lit. b) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere necesitatea îmbunătățirii protecției sociale pentru pensionarii sistemului public, și în principal pentru beneficiarii de drepturi de pensie anticipată parțială sau anticipată, stabilite conform Legii nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare;

Luând în considerare necesitatea stimulării rămânerii în activitate a persoanelor care au împlinit vârsta standard de pensionare și doresc să rămână în activitate după data îndeplinirii condițiilor de vârstă standard și stagiul minim de cotizare pentru deschiderea unui drept de pensie pentru limită de vârstă;

Se impune modificarea cadrului legal existent cu reglementări legislative menite să permită cumulul pensiei anticipate sau anticipate parțiale cu venituri realizate din activități profesionale desfășurate în mediul privat.

De asemenea luând în considerare obligativitatea legiuitorului de a pune de acord dispozițiile de lege constatate ca fiind neconstituționale cu dispozițiile Constituției, prezentul proiect de act normativ propune conformarea legislației actuale cu Decizia Curții Constituționale a României nr. 632 din 09.10.2018 prin care se constată că sintagma „preexistent calității de asigurat” din cuprinsul art. 58 din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, a fost declarată neconstituțională;

Soluțiile legislative propuse au drept scop preîntâmpinarea efectelor negative generate de interpretări neunitare în ceea ce privește stabilirea stagiului de cotizare, în raport de gradul de handicap, la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare;

Având în vedere necesitatea elaborării unui cadru legal echitabil, imparțial și eficient în ceea ce privește respectarea drepturilor constituționale modificările legislative propuse vizează art. 29, art.58, art. 76, art.114 alin. (1), lit. b), lit. c) alin. (1¹) al art. 118, art.118 se completează cu o nouă literă, lit. f).

În considerarea faptului că aceste aspecte vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, impunând adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență,

3.Alte informații Nu este cazul						
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ						
1. Impactul macroeconomic: Nu este cazul						
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat: Nu este cazul						
2. Impactul asupra mediului de afaceri: Nu este cazul.						
2 ¹ Impactul asupra sarcinilor administrative: Nu este cazul						
2 ² Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii: Nu este cazul						
3. Impactul social: Se are în vedere adoptarea unor măsuri legislative: - prin care angajatorii ai căror salariați își desfășoară activitatea în condiții deosebite de muncă, să dispună de timp pentru definitivarea programelor de normalizare a condițiilor de muncă, fără sistarea activității; - prin care se permite cumulul pensiei anticipate sau anticipate parțiale cu venituri realizate din activități profesionale din sectorul privat.						
4. Impactul asupra mediului: Nu este cazul						
5. Alte informații:						
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit a) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal	2.250	9.004	9.004	9.004	9.004	38.265

(ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	2.237 13,4	8.950 53,7	8950 53,7	8950 53,7	8950 53,7	38.037 228,20
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Având în vedere că în sistemul de evidență a asiguraților avem un număr total de 363.540 persoane potențial eligibile, doar în funcție de vârsta necesară obținerii unei pensii anticipate sau anticipate parțiale; Ținând seama că procentul personalului bugetar din numărul total de asigurați este de 20% (1,2 mil asigurați bugetari din total cca 6 mil asigurați); Luând în considerare opțiunea personalului bugetar de a rămâne în activitate până la vârsta standard de pensionare și de a-si continua ulterior activitatea , nefiind potențiali solicitanți ai pensiei anticipate sau anticipate parțiale; Există un număr total de 290.832 (363540 - 72.708 asigurați bugetari) potențiali asigurați pensionabili pentru pensie anticipată sau anticipată parțial, Ținând seama de necesitatea îndeplinirii cel puțin a stagiului complet de cotizare, Ținând cont că numărul pensionărilor lunare reprezintă 2% din numărul total al pensionarilor aflați în plată cu pensia anticipată sau anticipată parțială (aprox. 106.500 pensionari A/AP reprezintă aprox. 36% din numărul potențialilor asigurați (290.832 : 106.500), se poate estima o creștere a numărului de pensionări anticipate/ anticipate parțiale de 2,73 % , aprox. 3 %. $290.832 \text{ asigurați eligibili} \times 3\% = 8.725 \text{ cazuri noi de pensii anticipate / anticipate parțiale}$ $8.725 \text{ cazuri noi} \times 1.633 \text{ lei PAS mediu} = \text{an plată pensii A/AP} = 14.247.925 \text{ deci cca. } 14.250 \text{ mil lei}$ Totodată persoanele respective urmează sa lucreze în sectorul privat devenind contribuabili la sistemul public de pensii ceea ce înseamnă că aduc venituri suplimentare la BASS, pentru cel puțin salariul minim pe economie de 2.400 lei cu un procent de 25% din acesta, deci minim 600 de lei /luna. Total vor fi $8.725 \times 600 \text{ lei} = 5.235.000 \text{ deci cca. } 5,300 \text{ mil lei}$ Anual va fi un plus de $12 \text{ luni} \times 5,3 = 63,6 \text{ mil lei}$ Diferenta de $14.250 \text{ mil} - 5,300 \text{ mil} = 8.950 \text{ mil/luna}$ va fi suma neta care se poate presupune ca va fi suportata ca si cheltuiala. Pentru anul 2021 : estimăm calcul pentru 3 luni,					

	8.950 000 :12= 745.834 lei ; 745.834 x 3 luni = 2.237502 lei ; 2.237.502 lei + 0,6 cheltuieli cu transmiterea drepturilor (13.425 lei) = 2.250.927 lei Pentru anul 2022 : 8.950.000 lei + 53.700 lei chelt. transmitere= 9.003.700 lei Pentru anul 2023 : 8.950.000 lei + 53.700 lei chelt. transmitere= 9.003.700 lei Pentru anul 2024 : 8.950.000 lei + 53.700 lei chelt. transmitere= 9.003.700 lei Pentru anul 2025 : 8.950.000 lei + 53.700 lei chelt. transmitere= 9.003.700 lei Total cheltuieli 2021-2025 : . 38.265.727 lei
7. Alte informații	
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ: Nu este cazul. b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții: Nu este cazul.	
1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice a) impact legislativ - prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii; Nu este cazul. b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic - sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante. Nu este cazul.	
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare: Nu este cazul.	
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare: Nu este cazul	
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene: Nu este cazul	
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale: Nu este cazul	
6. Alte informații: Nu este cazul	
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate:	

Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ: Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Nu este cazul
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Proiectul de act normativ nu face obiectul unor asemenea dezbateri: Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ va fi supus avizării Consiliului Legislativ și Consiliului Economic și Social.
6. Alte informații: Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ. Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
1. Alte informații Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente: Nu este cazul.
2. Alte informații. Nu este cazul

Față de cele prezentate mai sus, a fost elaborată prezenta Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare

MINISTRUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Raluca TURCAN

AVIZAM:

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII

Ioana MIHĂILĂ

**PREȘEDINTELE
COMISIEI NAȚIONALE PENTRU
CONTROLUL ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE**

Cantemir Marian CIUREA-ERCĂU

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

Bogdan Lucian AURESCU

MINISTRUL FINANȚELOR

Dan VÎLCEANU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Stelian-Cristian ION